

165.

USTAWA

z dnia 18 marca 1920 roku

w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych.

Art. 1. Właściciele i posiadacze odlogiem leżących, a zdalnych pod uprawę rolną gruntów, lub też osoby, mające grunty takie pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie—obowiązani są, o ile sami uprawy uskutecznic nie mogą, do wydzierżawienia ich przede wszystkim małorolnym i bezrolnym, a w braku takich kandydatów, innym rolnikom. Ugory w gospodarstwach trójpolowych, oraz ugory uzasadnione racjonalną gospodarką płodozmienną nie są odlogami w rozumieniu tej ustawy.

Dzierżawcy tych gruntów winni posiadać niezbędne środki do uprawy, albo mieć możność nabycia ich we właściwym czasie.

Art. 2. Grunty wymienione w artykule 1 wydzierżawione być winny osobom, których głównym zajęciem jest rolnictwo. Przy równych warunkach kandydaci na dzierżawców mają pierwszeństwo w porządku następującym:

- a) małorolni, których gospodarstwa bezpośrednio graniczą lub znajdują się w najbliższym otoczeniu majątków,
- b) dotychczasowi drobni dzierżawcy w danym majątku,
- c) bezrolni zawodowi dzierżawcy drobni lub dzierżawcy opuszczonych z powodu wojny przestrzni, pozbawieni wskutek powrotu właścicieli na grunt terenów pracy,
- d) stale zamieszkała w okolicy służba folwarczna, która była zatrudniona w danym majątku, lecz z którą nie zostały zawarte umowy na bieżący rok gospodarczy,
- e) inni bezrolni i małorolni z dalszych okolic i gmin,
- f) inni rolnicy, nie objęci powyższymi punktami,
- g) związki wytwórcze pracowników rolnych, kooperatywy rolne.

Art. 3. W umowach dzierżawnych, zawieranych na zasadach ogólnych, ustalone być winny nie tylko zwykłe warunki dzierżawne, lecz również sposób użytkowania wydzierżawionych gruntów. Grunty te muszą być wzięte pod uprawę mechaniczną i nie mogą być poddzierżawiane osobom trzecim.

Odnośny ustęp umowy, dotyczący wynagrodzenia za dzierżawę może tylko opiewać na zapłatę oznaczonej kwoty pieniężnej.

Art. 4. Za podstawę do wysokości tenuty w dzierżawie wzięta być winna cena kontyngentowa żyta w danym okręgu w końcu każdego roku gospodarczego, a to w stosunku następującym: na pierwszy rok dzierżawy zależnie od jakości i stanu gleby, od 20—30 kg. żyta, na drugi rok dzierżawy od 30—40 kg. żyta, na trzeci rok 40—50, a w ostatnim od 50—60 kg. żyta za morąg wydzierżawionego gruntu, niezależnie od rodzaju użytkowania. O ileby system kontyngentowy został zniesiony, obowiązywać będą ceny maksymalne na zboże, w razie zaś nieustanowienia takowych cen, przeciętne ceny rynkowe w czasie od 15 września do 15 grudnia.

Art. 5. O ile grunty, wymienione w art. 1, nie zostały wydzierżawione przez właścicieli lub inne osoby, wyszczególnione w art. 1 w drodze dobrowolnej do 20 marca 1920 r., Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych ma prawo przymusowego wydzierżawiania gruntów przez organy pań-

stwowe i samorządowe: do 1 lipca 1920 r. W następnych latach prawo przymusowego wydzierżawiania gruntu, leżącego odłogiem, będzie przysługiwało Rządowi od 1 stycznia do 1 kwietnia każdego roku.

Art. 6. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych ma prawo powierzyć opiekę nad zagospodarowaniem gruntów, leżących odłogiem, oraz przymusowe wypuszczanie ich w dzierżawę urzędem gminnym.

Art. 7. Wydzielanie gruntów z danego gospodarstwa na dzierżawę powinno się odbywać w ten sposób, aby właściciel lub posiadacz miał możliwość na pozostałej części gruntu prowadzić racjonalne gospodarstwo.

Dzierżawcy musi być, w razie braku drogi zwykłej, oddana na czas dzierżawy droga konieczna do dzierżawionego gruntu.

Art. 8. Koszta, związane z przymusowym wydzierżawieniem gruntu przez organy państwowe, obciążają właściciela gruntu lub osoby zastępujące go, w myśl art. 1 ustawy.

Art. 9. Umowy, zawarte przez organy państwowe w myśl niniejszej ustawy, mają moc obowiązującą dla właścicieli gruntów, których dotyczą, jak również dla ich prawonabywców oraz osób, reprezentujących prawa właściciela. Dzierżawy przymusowe, zarządzane przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, lub działające z jego ramienia urzędy, obowiązujące będą, o ile w umowie dzierżawnej nie będzie wymieniony termin wcześniejszy, dla gruntów obsianych zbożem do dnia 1 września 1924 r., dla gruntów pod okopowiznami — do dnia 1 listopada 1924 r.

Art. 10. Umowy dzierżawne, zawarte na mocy niniejszej ustawy, w stosunku do gruntów, które w okresie trwania dzierżawy podlegać będą parcelacji, przeprowadzonej przez Państwo, lub właściciela na podstawie upoważnienia właściwej władzy państwowej — mogą być rozwiązane przed upływem terminu za słusznym odszkodowaniem dzierżawców.

Art. 11. Do organów państwowych, wypuszczających grunty w dzierżawę przymusową, należy decydowanie o tem, jakie tereny różnych użytków rolnych mają być stosownie do przepisów niniejszej ustawy przeznaczone do wydzierżawienia, decydowanie o warunkach, obszarze i konfiguracji dzierżawy. W razie przymusowego wydzierżawienia całej jednostki gospodarczej, przysługuje organom rządowym prawo decyzji co do warunków korzystania przez dzierżawców z zabudowań gospodarczych i inwentarza martwego.

Art. 12. Właściciele, zarządcy, dzierżawcy i wogóle osoby, mające w swem posiadaniu grunty leżące odłogiem — obowiązani są na żądanie dostarczyć urzędowi, uprawnionym do wykonania tej ustawy, wszelkich niezbędnych danych co do użytków rolnych, mogących podlegać wydzierżawieniu na mocy niniejszej ustawy.

Kto przeciwdziałał wypuszczeniu w dzierżawę gruntów leżących odłogiem w celu ich zagospodarowania w myśl ustawy niniejszej lub przez pozorne podjęcie uprawy zmierza do obejścia jej przepisów, — ulega karze grzywny do 100 tysięcy marek, lub aresztu do 6 miesięcy, wymierzanej w drodze sądowej.

Niezależnie od nałożenia kary grunty te będą wydzierżawiane stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów.

Art. 13. Wykonanie ustawy powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych, który wyda w tym celu odpowiednie instrukcje i przepisy wykonawcze.

Art. 14. Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. W tym terminie traci moc obowiązującą „Ustawa tymczasowa z dnia 8 marca 1919 r. w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych”, oraz „Ustawa z dnia 28 lipca 1919 r. w przedmiocie zmiany art. 9 ustawy z dnia 8 marca 1919 r. o wydzierżawianiu niezagospodarowanych użytków rolnych” (Dziennik Praw № 23, poz. 235 i № 65 poz. 387). Zarządzenia, poczynione na podstawie powołanych w niniejszym artykule ustaw przed dniem uzyskania mocy obowiązującej przez niniejszą ustawę, pozostają w mocy nadal, a od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy normowane będą przez jej przepisy.

Marszałek:

Trampczyński

Prezydent Ministrów:

L. Skulski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych

Bardel
